

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ ТА РЕГІОНАЛІСТИКИ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
РЕГІОНАЛЬНЕ КАРТОГРАФУВАННЯ

Вид дисципліни (за компонентом ОПП): вибіркова

Освітньо-професійна програма: Регіональний розвиток і просторове планування

Спеціальність: 106 «Географія»

Галузь знань: 10 «Природничі науки»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою: географічний

Мова навчання: українська

Розробник: асистент кафедри географії України та регіоналістики,
к.г.н. Костенюк Людмила Володимирівна

Профайл викладача (-ів) :

[http://www.geoukr.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[1594\]\[caf_pers_id\]=2101&commands\[1594\]=item](http://www.geoukr.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[1594][caf_pers_id]=2101&commands[1594]=item)

Контактний тел.   **0505021212**

E-mail: l.kosteniyk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle
Консультації

Вид консультацій	День проведення	Час проведення
Очні консультації	понеділок	13.00-14.00
Онлайн-консультації	вівторок	12.00-13.00
	середа	після 15.00
	четвер	до 13.00
	п'ятниця	не проводяться

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна «Регіональне картографування» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра. Впровадження геоінформаційних технологій в регіональні географічні дослідження зумовлене необхідністю опрацювання та аналізу величезних за об'ємом і складністю структури масивів геопросторової інформації та побудови на її основі різних картографічних моделей як за тематикою так і за принципом районування. Завдяки сучасній комп'ютеризації усіх сфер життєдіяльності людини виникла гостра проблема у вдосконаленні геоінформаційного картографування за регіональним принципом. Геоінформаційне картографування формується як результат інтеграції географії, картографії та геоінформатики, можливість якої зумовлюється спільним застосуванням системного підходу при дослідженні складних природних і суспільних геосистем, а введення принципів регіональної географії, як фізико-географічної так і соціально-економічної дає можливість комплексно підійти до вивчення та дослідження особливостей геосистем.

. Мета навчальної дисципліни: «Регіональне картографування» - вивчення теоретичних принципів і набуття практичних навичок із застосування сучасних геоінформаційних технологій до створення цифрових карт за регіональним принципом.

Спектр застосування регіонального картографування надзвичайно широкий, від тематичних карт різних регіонів до елементів кадастрових систем, інженерне вишукувань та проектувань, військової справи, регіонального управління та планування. Також дана дисципліна слугує інструментом міждисциплінарних проектів, пов'язаних з глобальними, регіональними та локальними проблемами охорони і раціонального використання природних ресурсів (моніторинг, моделювання, прогнозування).

. Пререквізити. Дисципліни першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння досліджуваної дисципліни: «Картографія, геоматика з основами ДЗЗ», «Топографія з основами геодезії», «Регіональна економічна і соціальна географія», «Фізична географія України»,

. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати: технології геоінформаційного картографування, а також джерела інформації для створення карт; володіти знаннями про апаратне і програмне забезпечення регіонального картографування; володіти знаннями про формати даних та мати навички їх правильного використання; володіти знаннями про метадані, їх характеристику та використання; складання карт на основі векторної моделі, етапи підготовки введення растрової основи у ГІС.

Вміти: визначати межі предметної області (регіону), проводити обстеження створювати базові картографічні шари; моделювати та реалізовувати складові геоінформаційного картографування; формувати масив топографічних умовних знаків та знаків для окремих тематичних шарів; здійснювати компоновку карти певного регіону та підготовку її до видання.

Універсальні компетенції:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність працювати автономно

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

Ключові компетенції:

ФК 3. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах, а також застосовувати різні методи досліджень процесів регіоналізації, уміння ідентифікувати, аналізувати й оцінювати економічні, соціальні та екологічні проблеми регіонів у їх просторовій перспективі.

ФК 4. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтної оболонки та проводити просторовий аналіз поселенських систем на основі кількісних і якісних даних, здійснювати регіональну діагностику на основі територіального планування; ідентифікувати,

вимірювати та оцінювати фактори у просторово-часовому континуумі для моделювання траєкторій розвитку міст, регіонів і країн, визначати їх інноваційно-інвестиційний потенціал; ФК 5. Здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах, а саме проводити географічний аналіз природних та суспільних об'єктів і процесів у різних просторово-часових масштабах, розуміти основні процеси, що відбуваються у географічному просторі на різних рівнях його організації.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні, знати:

. P01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.

P02. Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ.

P03. Пояснювати особливості організації географічного простору та знати базові уявлення про територіальну організацію суспільства, концепції територіальних структур.

P04. Аналізувати географічний потенціал території

P05. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.

P08. Застосовувати моделі, методи фізики, хімії, геології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних та суспільних процесів формування і розвитку геосфер.

P010. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні, а також особливості процесів глобалізації економічного, соціального, політичного, культурного і духовного розвитку людства, головні закономірності розвитку глобальних проблем та глобалістики.

P012. Розуміти форми, методи і прийоми навчальної діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах.

P014. Вміти збирати, систематизувати, опрацьовувати та аналізувати наукову і технічну інформацію для вирішення географічних завдань

2. Опис навчальної дисципліни

2.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	7	4	120	2	22	22			76	-	залік
Заочна												залік

2.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													Форма контролю* / Бали
	денна форма						Заочна форма							
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Модуль 1														
Змістовий модуль 1. Геоінформаційні системи														

Тема 1. Картографічна генералізація	20	4	4			12								ДС/15
Тема 2. Тематичне та регіональне картографування	15	4	4			7								ДС/Д Б/Т/4
Тема 3. Картографування екологічних об'єктів і явищ	15	2	2			11								ДС/Д Б/КР/ 15
Тема 4. Атласне картографування	15	2	2			11								ІРС/2
Разом за змістовим модулем 1	65	12	12			41								36
Змістовий модуль 2. Геоінформаційні технології														
Тема 5. Геоінформаційне картографування	20	4	4			12								ДС/Д Б/15
Тема 6. Картографічні ресурси й сервіси інтернету. Геопортали	20	4	4			12								ДС/Т /5
Тема 7. Глобальні навігаційні супутникові системи	15	2	2			11								ДС/Т /4
Разом за змістовим модулем 2	55	10	10			35								24
Усього годин	120	22	22			76								60

*Форма контролю: ДС - дискусія, ДБ - дебати, Т - тести, РЗ/К - розв'язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС - індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ - робота в малих групах, МКР / КР - модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р - реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

15 – бали за лабораторні роботи;

1..2 – бали за самостійну роботу;

1..2 – оцінювання на лекціях, відповіді на запитання.

5.3 Теми лабораторних занять

№ з/п	Назви робіт	Кількість годин	Бали
1	Побудова шаблону адміністративної області. Наповнення шарів.	10	10
2	Створення тематичних карт обраної області за різними показниками	10	15
3	Представлення проекту та його аналіз за різними показниками	2	5
4	Всього	22	30

5.4 Самостійна робота

№	Назва теми (питання самостійної роботи подаються в переліку тестів на модуль-контролях)	ГОДИНИ
1	Розвиток картографування у сфері охорони НПС	10
2	Інформаційне забезпечення ГІС-картографування	8
3	Способи побудови шкал та їх реалізація в ГІС	10
4	Способи картографічного зображення та їх реалізація в ГІС	10
5	Атрибутивний аналіз в ГІС MapInfo	10
6	Тематичне картографування в ГІС MapInfo	10
7	Графічні змінні та їх реалізація в ГІС	8
8	Робота з картографічною базою даних в ГІС MapInfo	10
		76

5.5 Індивідуальні завдання

№ з/п	Тема реферату, доповіді
1	Ручне дешифрування - цифрування верхньої межі лісу гірського масиву
2	Land cover - супутникові дані про наземний покрив
3	Визначення межі між хвойним і листяним лісом
4	Підкреслення особливостей геологічних структур
5	Моніторинг зволоженості боліт внаслідок зміни клімату
6	Водний індекс для виявлення динаміки водних і водно-болотних об'єктів
7	Дешифрування кораблів в акваторії моря
8	Особливості радіолокаційних зображень
9	Моніторинг зволоженості боліт внаслідок зміни клімату
10	Регресійний аналіз - виявлення залежності між факторами
11	Визначення залежності цвітіння води від температури поверхні

Бали за індивідуальні завдання визначаються при виборі студентами відповідних тем рефератів чи доповідей

Вимоги до написання реферату:

- обсяг – 9-10 сторінок друкованого тексту,
- 1. 1-ша сторінка – титульна;
- 2. 2-га сторінка – зміст;
- 3. 3-тя сторінка – вступ;
- 4. 4-7-ма сторінки – виклад матеріалу;
- 5. 8-ма сторінка – висновки;
- 6. 9-та сторінка – список використаної літератури;
- посилання у тексті ([порядковий номер у списку літератури; сторінка, з якої процитовано])

Вимоги до написання доповіді:

1. 1-2 сторінки друкованого тексту;
2. наявність постановки проблеми та висновків.

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

У процесі вивчення дисципліни «Регіональне картографування» перевірка якості знань студентів здійснюється у формі поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних занять, самостійної роботи. При цьому використовуються такі засоби діагностики, як тестування, захист

практичних робіт, письмове та усне опитування на лекції, що включають дискусію, дебати, тренінг, розв'язування задач / кейсів, а також індивідуальні завдання, модульні контрольні роботи/ контрольні роботи, написання рефератів, а також аналітичних записок, аналітичних есе, аналіз певних проблемних питань тощо.

Метою поточного контролю є перевірка рівня засвоєних знань та підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці семестру з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, він в основному проходить у формі тестування в системі MOODLE.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання для даної дисципліни є:

- захист практичних робіт;
- стандартизовані тести, індивідуальні завдання, аналітичні записки та есе на базі платформи Moodle;
- реферати та ІНДЗ;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- письмове опитування аудиторне або на базі Moodle;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

7. Політика та критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Для одержання високого рейтингу студенту необхідно виконати ряд умов:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;
- чітко й вчасно виконувати та здавати навчальні завдання або ІНДЗ;
- виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний підсумковий та контроль самостійної роботи). За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності. Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- виконувати всі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- списування під час контрольних заходів (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Самостійно вивчати матеріал пропущеного заняття, за умов не виконання завдань практичного або лабораторного занять відпрацювати їх під керівництвом викладача та захистити у час передбачений графіком консультацій викладача.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до -50%). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Студент повинен виконати і захистити практичні роботи, після кожного модуля проходить перевірку конспектів та тестування на базі Moodle, до підсумкового оцінювання входить також

відвідування занять, що реєструється на платформі Moodle у %.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання
90-100	A	Виставляється у випадку, коли студент вільно і у повному обсязі володіє програмним матеріалом курсу, виконав та захистив усі практичні завдання. Пройшов тести на високому рівні, представив підсумкову презентацію на найвищу оцінку.
80-89	B	Студент допускає окремі похибки і неточності, не до кінця завершив практичні завдання або не представив підсумковий проект на високому рівні, проте справився з тестовими завданнями та самостійною роботою на високому рівні.
70-79	C	Студент добре володіє матеріалом, але не виконав частину лабораторних робіт, при цьому пройшов тестування з хорошими балами та виконав самостійну роботу на хорошому рівні.
60-69	D	Студент показав низьку ефективність роботи при виконання лабораторних завдань, проте отримав хороші показники при оцінці теоретичного матеріалу.
50-59	E	Студент не виконав практичні роботи, проте отримав не погані результати за виконання самостійних, індивідуальних та тестових завдань.

**Розподіл балів, які отримують студенти
(залік)**

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий модуль	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
15	4	15	2	15	5	4	40	100

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

8. Рекомендована література

1. Андрейчук Ю. М., Ямелинець Т. С. ГІС в екологічних дослідженнях та природоохоронній справі : навч. посіб. Львів : Простір-М, 2015. 284 с.
2. Артамонов Б. Б., Штангрет В. П. Топографія з основами картографії : навч. Посібник. Львів : Новий Світ, 2006. – 248 с.
3. Волошин В.У., Король П.П. Геоінформаційне тематичне картографування засобами ГІС MapInfo Professional. Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Луцьк: Вежа-Друк, 2013. 280с.
4. Волошин В.У., Король П.П. Лабораторний практикум з географічного тематичного картографування засобами ГІС MapInfo Professional. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. 148 с.
5. Лебедева Н. І. Картографічні методи з екології : навч.-метод. посібник до лаб. робіт для студентів напряму підготовки — Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування. Запоріжжя : ЗНУ, 2011. 87 с
6. Лозинський В. Топографічна карта : навч.-метод. Посібник. Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 56 с.
7. Остапчук С. М. Картографія: факти, матеріали, відомості : навч. Посібник. Рівне : НУВГП, 2014. 193 с.
8. Сосса Р. І. Історія картографування території України : підручник. Київ : Либідь, 2007. 336 с.
9. Тітова С. В., Дудун Т. В. Навчально-методичний посібник з курсу — Картографічні методи в екології для студентів ННЦ Інститут біології кафедри екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування. Київ, 2015. 139 с.
10. Шевченко Р. Ю. Картографія : підручник. Київ : ЦНМВ-Кий, 2015. 230 с.